

még akkor is, ha ezzel a külföldi javára egy nemzetközi egyezményt kiterjesztően értelmeztünk is volna. A nemzetközi szerződés intenciója és a méltányosság határozzák meg azt, hogy mely esetben tekintendő hatályosnak a nemzetközi egyezményt kiterjesztő belföldi jogszabály a belföldön.

Dr. Trebits Herbert.

A Te. 49. §-a, mint megelőző törvényben biztosított jog hatályosulásának akadálya. A végrehajtási törvény 119. §-ának utolsó bekezdése szerint: „Ha a törvényes zálogjoggal bíró valamely követelésnek valódisága vonatik kétségbe, a megfelelő összeg bírói letétbe helyezése mellett, a követelő keresetének az illetékes bíróság előtt, a végzés jogerőre emelkedésétől és amennyiben a követelés még le nem járt, a végzésben kitüntetendő lejárat naptól számított 30 napi zárlatidő alatt leendő megindítására utasítatik. *Ezen per az érdekeltek beavatkozási jogának épségében maradása mellett a végrehajtást szenvedő ellen indítandó.*”

A bírói gyakorlat úgy tartja, hogy a végrehajtató beavatkozási joga egyedül alkalmas annak megakadályozására, hogy a perre utasított és a végrehajtást szenvedő a végrehajtató érdekeit kijátsszák. Természetesen végrehajtaton általában mindazok az „érdekeltek” értendők, akiknek a Vht. 119. §. értelmében beavatkozási joguk van.) Éppen ezért a gyakorlat nem fogadja el a perre utasított követelés igazolásának azt a módját, amikor a perre utasított u. n. perenkívüli bírói egységet produkál, vagyis ha a perre utasított és a végrehajtást szenvedő a járásbíróság előtt idézés nélkül megjelennek és ott bírói egységet kötnek. (Bp. Tvszék 21. Pf. 6617/1927.; J. H. I. 1328.)

Elfogadja ellenben már a követelésnek mulasztási ítélettel történő igazolását, tekintve, hogy ilyenkor „a végrehajtató az íktató hivatalban meggyőződhetik a végrehajtást szenvedő ellen indított per megindultáról és így beavatkozási jogát érvényesítheti.” (Bp. Tszék 21. Pf. 1994/1927; J. H. I. 1329.) Ugyanezen elgondolás alapján a peres egység és az elismerés alapján hozott ítélet is kellő módon igazolja a perre utasított követelését, tekintet nélkül arra, hogy az perfelvételi, vagy érdemes tárgyaláson kötöttet, illetőleg hozatott. (V. ö. Bp. Tvszék 21. Pf. 6421/1931. sz.; Medzihradsky Jenő: Jogesetek a Jt. és a Te. köréből. I. évf. 1. sz. 7. eset.)

A végrehajtató beavatkozási jogának megvédése szempontjából már ehhez a gyakorlathoz is szó fér, mert pusztán azon az alapon, hogy a főljástrom irodában tudomást szerezhet a per megindításáról, nem eléggé megnyugtató akkor, amikor éppen kijátszások meggátlása forog szóban. Előfordulhat u. i., hogy a perre utasított különböző egyformán illetékes bíróságok között választhat a per megindítása szempontjából. Ha pl. házbérvkövetelést érvényesít a perre utasított hitelező, akkor az nem csupán a végrehajtást szenvedő lakhelyén perelhető (Pp. 19. §.), hanem az ingatlan fekvési helyének bírósága előtt is (Pp. 41. §.), ami más-más városban is lehet s így a fenti jog-

gyakorlat szemmeltartásával azt jelenti, hogy a végrehajthatónak legalább is két bíróság följástromirodáját kell figyelemmel kísérnie. De ha a végrehajthatónak egy kis „szerencséje” van, akkor a perre utasított hitelező egy harmadik helyen indítja meg a pert, ha pl. történetesen alávétési illetékesség is forog fenn (Pp. 45. §.), ami még jobban megnehezíti helyzetét.

Abban pedig nem lehet soha bizni, hogy perre utasítottnak a végrehajtást fogánatosító bíróságnál 30 napi zárhatáridőn belül amúgyis igazolnia kell a perindítást, mert ez alatt az idő alatt éppen a fent említett esetekben (mulasztás, elismerés, peres egyességekötés) a perre utasított hitelező minden különösebb megerőltetés nélkül már jogerős határozatot is tud produkálni.

Mint látni való, a joggyakorlatnak már ez a tendenciája is veszélyezteteti a végrehajtható beavatkozási jogát, jöllehet a gyakorlat teljesen megfelel a törvény rendelkezésének, mert sem többet, sem kevesebbet nem kíván, mint amit a Vht. 119. §-a előír. T. i. több lenne, ha azt kívánná, pl., hogy a perre utasított a végrehajthatót a perindításról megfelelő szankció mellett külön is értesítse, vagy egyenesen perbe is vonja stb., kevesebb, ha a perenkívüli egyességet is elfogadná igazolásul.

Teljesen megfosztja azonban — éppen a perre utasított hitelező és a végrehajtást szenvedő összejátszási eseteiben — a végrehajthatót beavatkozási jogától az a körülmény, hogy a kifogásolt követelés a Te. 49. §. értelmében fizetési meghagyás útján érvényesítettik. Ennek a §-nak az első bekezdése u. i. kimondja, hogy kizárólag fizetési meghagyás útján lehet érvényesíteni az oly követelést, mely 400 P-t meg nem haladó készpénz fizetésére irányul és a fizetési meghagyás kibocsátásának feltételei egyébként is fennforognak.

A végrehajtást szenvedő védekezésre fizetési meghagyásos eljárásban sem kötelezhető, ő tehát a perre utasított hitelezővel való összejátszás esetén legkevésbé sem fog ellenmondással élni. Viszont a fizetési meghagyásos eljárás perré csak az ellenmondás folytán válik. (Pp. 603. §. 1. bek.), mely ellenmondás előterjesztésére a kívül álló végrehajtható feljogosítva még a Pp. 88. §. 3. bekezdése szerinti jövőbeli jogállása (ellentétes, vagy eltérő előadásnak jogilag lehetséges volta) mellett sincs, figyelemmel arra, hogy ő még értesítési céllal sem kaphatja meg a fizetési meghagyás kiadmányát (Pp. 601. §. 1. bek. 2. pont: *formai feljogosítás az ellenmondás előterjesztésére.*) De beavatkozási kérelmet sem terjeszthet elő, mert ilyennek csak perben van helye, nem pedig meghagyásos eljárásban.

Ennek folytán a végrehajtási bíróság a Te. 49. §. esetében *kénytelen igazoltnak venni* a jogerős fizetési meghagyásban megállapított követelést, jöllehet maga is látja, hogy a végrehajtható beavatkozási jogára nem nyílt kellő alkalom. (Bp. Tvszék 21. Pf. 16422/1931. Medzihradszky J.: Jogesetek, I. évf. 5. sz. 27. eset.)

Ily módon válik a Te. 49. §-ának rendelkezése a Vht. 119. §. utolsó bekezdésével való kapcsolatában nyílt kapujává a végrehaj-

tatók kijátszásának, aminek egyedüli, de csak részben vigasztaló ellenszere az, hogy a végrehajtató külön per útján alaptalan gazdagodás címén visszaperelheti a perre utasított hitelezőtől a jogtalanul felvett követelést. — Ugyanis a végrehajtató és a perre utasított hitelező perben (jogviszonyban) állási lehetősége a végrehajtást szenvedőn keresztül — nézetem szerint — megkonstruálható.

Igaz ugyan, hogy ebben a perben a végrehajtatonak felperesi szerepben kell eljárnia, de ez a bizonyítási teher szempontjából változást nem idéz elő, mert a kifogásolt követelést érvényesítő hitelező által indított perben is az alperesnek, illetve, ha ez nem védekezik a mellébeavatkozó végrehajtatonak kell igazolnia azt, hogy a felperes követelése kiegyenlítést nyert, vagy egyébként megszűnt.

Ha a végrehajtató a Vht. 119. §. szerinti perbe be nem avatkozhatik, hátránya egészen kézen fekvő abból származik, hogy a sorrendi tárgyaláson a bírói letétbe helyezett összeget most már a kifogásolt követelést érvényesítő hitelező javára sorozni fogják, ami által a végrehajtató esetleg a kielégítési alaptól esik el és ez részéről a végrehajtást szenvedő elleni további, bizonyára kétes kimenetelű végrehajtási lépéseket tesz szükségessé. Ha pedig sort kell keríteni a kifogásolt követelés hitelezője elleni fent említett alaptalan gazdagodási per megindítására is, ebben mint saját felperessége alatt folyó perben reá nehezedik a manapság nem csekély megterhelést jelentő törvénykezési illeték lerovási kötelezettség, valamint számolni kell az ugyan-csak nem feltétlenül biztos kimenetelű végrehajtási eljárással, amelyet most már az eredményesnek feltételezett per után a volt perre utasított hitelező ellen kell lefolytatni.

Dr. Harmath Zoltán.

Per és végrehajtásjogi kérdés a jogegységi tanács előtt. A m. kir. Kúria közpolgári ügyekben alakított jogegységi tanácsa december 7-én egy per és egy végrehajtási kérdésben fog dönteni.

I. A perjogi kérdés a következő: „A társadalombiztosítási vagy a rendes bírászkodás útjára tartozik-e a biztosításra kötelezett munkavállaló, illetőleg családtagja által a munkaadó ellen az 1927: XXI. t.-c. 90. §-a alapján érvényesíthető kártérítés iránt támasztott kereset elbírálása abban az esetben, ha a munkavállaló vagy családtagja keresetét nem büntetőbírói ítéletre alapítja?”

Nézetem szerint a kérdés nem egészen szabatosan van feltevé és szövegezése arra a téves hitre adhat alkalmat, hogy a kérdésben már állásfoglalás rejlik. Erre azonban csak a tárgy érdemi taglalása után fogok rátérni.

Az 1932. évi IV. t.-c. 3. §-a szerint „társadalombiztosítási bírászkodás útjára tartozik minden olyan per, amely társadalombiztosítási jogviszonyon alapul (4. §.).” A hivatkozott 4. §. szerint pedig társadalombiztosítási jogviszony alatt ebben a törvényben azt a jogviszonyt kell érteni, mely akár valamely társadalombiztosító intézet és a munkaadó vagy a biztosított közt, akár a munkaadó és a munkavállaló közt, vagy két munkavál-